

Nationale Boomgaarden Stichting v.z.w.

Vereniging voor pomologie, boomgaard- en landschapsbeheer

(staatsblad 18 feb. 1986 – 18 dec. 1986) zetel: Limburgs Universitair Centrum – 3590 Diepenbeek

Leopold-III-straat 8 3724 Vliermaal, tel: 012/391188; fax: 012/747438

E-mail: info@boomgaardenstichting.be Website: www.boomgaardenstichting.be

HOOGSTAMNIEUWS 2005-1

VOORWOORD

Beste lezer,

U ontvangt deze nieuwsbrief omdat u bij ons bekend bent als boomgaardbezitter of beroepsmatig betrokken bent bij aanleg en/of onderhoud van hoogstamfruitbomen.

De leden onder de lezers weten dat wij via ons tijdschrift POMOLOGIA reeds jarenlang nuttige informatie brengen voor de amateur fruitliefhebber.

Met ons tijdschrift bereiken we echter niet iedere boomgaardbezitter.

Vooralsinds de invoering van de Vlaamse subsidie voor aanplant en onderhoud van hoogstamfruitbomen ondervinden wij nochtans dat heel wat boomgaardbezitters met vaak gelijkaardige en zeer praktische vragen zitten.

Uit de terreinbezoeken bij boomgaard-eigenaars hebben we ook geleerd dat dezelfde problemen vaak terugkeren.

Diegenen die een subsidiedossier indienden of dat nog van plan zijn willen we via deze nieuwsbrief ook informeren over een aantal praktische aangelegenheden en vragen in dat verband.

Ludo Royen
voorzitter

FRUITDETERMINATIES

Bent u één van die boomgaardbezitters die niet weet welke fruitrassen er in zijn/haar boomgaard voorkomen?

Wil je weten welke rassen je hebt en wat hun kenmerken en gebruikseigenschappen zijn, kom dan naar één van onze activiteiten in het seizoen dat je rijpe vruchten hebt en breng er een aantal mee (5 of meer).

Wellicht kan je aan de hand van vergelijking of met behulp van een specialist je rassen op naam brengen.

KERSENDAG

Zondag 10 juli van 10.00u tot 17.00u in Alden Biesen, Bilzen

PRUIMENDAG

Zondag 7 augustus van 14.00u tot 17.00u aan de Dopershoek boomgaard te Merendree

FRUITHAPPENING

In samenwerking met het Regionale Landschap Vlaamse Ardennen

Zondag 16 oktober van 10.00u tot 17.00u in Domein De Ghellinck in Wortegem-Petegem

FRUITWANDELINGEN

-18 september van 14.00u tot 17.00u in Keizel te Diepenbeek

-01 oktober van 09.00u tot 12.00u in het Vrijbroekpart te Mechelen

STAND VAN ZAKEN SUBSIDIE-AANVRAGEN

De jaarlijkse afsluitdatum voor het indienen van een aanvraag komt met rasse schreden naderbij. 31 maart is de laatste dag dat we nog dossiers kunnen aanvaarden voor subsidiëring vanaf het jaar 2005.

Voor de 98 aanvragen die vóór 1 april 2004 werden ingediend en die bij het terreinbezoek een positieve beoordeling kregen, werd de uitbetaling van de eerste subsidieschijf doorgevoerd rond 21 februari.

Wil je nagaan of ook voor uw dossier de uitbetaling plaatsvond zoek dan op het rekeninguittreksel naar een mededeling in de zin van ... Ministerie van EWBL ...

Bij ongeveer de helft van de terreinbezoeken werden er verbeterpunten aangegeven. Vanzelfsprekend wordt verwacht dat deze punten uitgevoerd zijn tegen dat er, steekproefsgewijs, nieuwe controles plaatsvinden.

Voor de lopende dossiers die niet in de steekproef worden opgenomen zal in de loop van de zomer de uitbetalingsaanvraag ter ondertekening worden opgestuurd. Dat is dan alle administratief werk voor dit jaar.

De nieuwe dossiers, op dit ogenblik reeds meer dan 300 kunnen in de loop van het voorjaar allemaal een telefoontje of e-mail verwachten om een afspraak te maken voor het terreinbezoek.

Er wordt dan door een medewerker van onze vereniging nagegaan of de boomgaard voldoet aan de voorwaarden die het subsidiebesluit oplegt.

Er wordt daarvan ter plaatse een rapport opgemaakt en, indien er geen onoverkomelijke opmerkingen zijn, wordt meteen de uitbetalingsaanvraag in orde gebracht.

ETIKETTEN EN BOOMBANDEN CONTROLEREN

Voor het nieuwe groeijaar aanvangt, is het aangewezen de staat van de boombanden te controleren. Knellen ze de stam niet af? Zijn ze niet ingegroeid?

Knellende boombanden remmen de sapstroom en veroorzaken erg vaak stambreuk op deze plaats.

Gebruik best alleen brede, elastische banden die niet insnijden. Nylonkousen als bevestiging zijn zeer praktisch en meer dan enkel noodhulp.

Draadetiketten die strak bevestigd zijn en niet dadelijk bij de planting verwijderd worden, kunnen snel en diep in de schors snijden. Het etiket wordt best onmiddellijk bij de planting blijvend geschreven en aan de paal of de boomband bevestigd.

Deze werkwijze spaart veel ergernis. Beter nog, maak u niet enkel afhankelijk van een etiket. Maak een plannetje met standplaats en naam. Zo kan je altijd de aangeplante variëteiten terugvinden.

VORSTSCHADE AAN FRUITBOMEN

Vorstschade aan vruchtbomen komt volgens onze ervaring vaker voor boven een vlak of lager gelegen grasland dan wel bovenop een open plateau of in een hellend terrein, hoe flauw de helling ook is.

Koude lucht gedraagt zich nl. als koud water, ze vloeit hellingafwaarts en verzamelt zich op de laagste punten in de omgeving. Daarom zijn fruitbomen op hellingen minder door vorst belaagd dan in laagten.

Door hun hoge kruin kunnen hoogstammige fruitbomen overigens vaak onbeschadigd lentevorsten overleven terwijl een aanpalende laagstam plantage volledig bevroert.

Een ander probleem is vorstschade aan stam of zware takken.

Strenge vorst gecombineerd met zon kan, vooral in voorjaar als de zon al wat kracht begint te krijgen, leiden tot het plaatselijk afsterven van de schors doordat de ontdooide buitenste schorslaag loskomt van de nog bevroren stam.

Stel je dit euvel vast, snijd dan bij droog weer de dode schors weg tot op het gezonde weefsel en dek de wonde af met een wondbehandelingsprodukt.

Bij strenge vorst kan een boomstam zo hard bevroren dat alle aanwezige sap in de stam bevroert en vertikaal barst. Men spreekt dan van vorstscheuren. Ook deze wonden worden best bijgesneden tot waar de gespleten schors nog stevig vastzit aan het hout en daarna afgedekt met een wondbehandelingsprodukt.

SNOEI VAN JONGE HOOGSTAM FRUITBOMEN

Snoeifasen volgens leeftijd van de boom

Naargelang het levensstadium van de vruchtbom verschillen de snoeihandelingen. De ene heeft de bedoeling groei te stimuleren, de andere om evenwicht te brengen, dan weer om te verjongen.

Chronologisch bekeken dienen wij al te beginnen bij de aanplant, gevolgd door de kruinvorming, de onderhoudssnoei en uiteindelijk verjonging van oude fruitbomen.

De plantsnoei

Wordt slechts éénmaal uitgevoerd, best in het voorjaar als de hervatte wortelgroei een betere twijgontwikkeling garandeert.

3-4 gesteltakken worden behouden en worden op gelijke hoogte gesnoeid. Ze mogen evenwel niet in een scherpe hoek staan, daar zulke takken later onder de vruchtenlast uitbreken kunnen. Als dat gebeurt is meestal de gehele boom verloren.

De stamverlenging wordt slechts een weinig hoger gesnoeid dan de gesteltakken zodat ze niet eenzijdig in groei bevoordeeld wordt.

Kleinere, niet storende, twijgen worden niet ingekort maar horizontaal ingebonden, waardoor ze vroeg vruchten dragen.

Deze jonge appelboom werd bij de aanplant niet gesnoeid, de gevolgen zijn duidelijk. De toppen van de takken zijn afgestorven en ze groeien allen naar dezelfde kant. Het tot 1/2 inkorten van de takken zou de kruin in evenwicht brengen met de wortels en vertakking bevorderen. Volgende winter kon dan een keuze gemaakt worden uit deze takken voor het vormen van een evenwichtige kruin.

